

[Formanden.]*Fortsættelse af første Behandling af:*

Forslag til Lov om Konvertering og særlige Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld.

Mødet hævet Kl. 16.

26de Møde.

Onsdag den 14. November Kl. 13.

Formanden: Folketingsmændene Munch-Petersen og Aksel Larsen har meddelt mig, at de ønsker at tage det til Forelæggelse i Tinget anmeldte Forslag til Lov om Forbud mod Tjenestemænds Dobbeltbeskæftigelse og Bierhverv tilbage.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Konvertering og særlige Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld.

Forhandlingen genoptoges.

Hans Hansen (Rørby): Det foreliggende Lovforslag om Konvertering og særlige Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld er jo et stort og betydningsfuldt Forslag, som spænder over et betydeligt Omraade. Forslaget med dets fem Afsnit indeholder jo, med Undtagelse af andet Afsnit, principielt det samme som det af Regeringen den 27. Juni i Aar fremsatte Forslag; kun i Afsnittet om en Renteudligningsfond indeholder det principielt noget nyt.

Hvad angaar Afsnittene om Konvertering, Moratorium og Dækningsbestemmelser, kan jeg henvide til, hvad vi fra vor Side sagde herom ved første og anden Behandling af Forslaget om Landbrugets Gældsforhold i Sommer. Krisen, som nu er drøftet til Trivialitet og „ordnet“ i Gaaseøjne for vort Lands Vedkommende ved en Række

Foranstaltninger af forskellig Art, bestaar jo fremdeles og vil fremdeles bestaa selv efter dette Lovforslags Behandling og eventuelle Vedtagelse. Det er jo snarere en permanent, kronisk Tilstand, skabt, som den er, af en Overkapitalisering af Landbrugserhvervet og en Overvæltning af Toldafgifter og Skatter paa Landbrugserhvervet. Denne Tilstand er skabt langsomt i det sidste Par Menneskealdre; under og efter Krigstiden med de stærkt svingende Konjunkturer er den blevet stærkt forværret, og hver Prisopgang har ladet et stærkere forgældet Erhvervsliv tilbage.

Det, der er Kapitalismens Væsen, er jo, at alle tekniske Fremskridt, al Forbedring af Produktionskraften, alt, hvad der sker, ogsaa af offentlige Foranstaltninger og Ordninger, har en sikker Tendens til at udvide og befæste Rentefeltet og at bringe den fremrykkende Ungdom i stadig større Laane- trang, hvilket virker til stadig større Ulighed i Formuefordelingen. Det er Virkningerne af alt dette, vi staar overfor, Virkninger, der ikke er til at tage fejl af, og det er paa denne Baggrund, det foreliggende Lovforslag om Rentenedsættelse, Moratorium og Tilvejebringelse af nye Midler til yderligere Hjelpeforanstaltninger fra Staten skal ses. Vi har fra Retsforbundets Side Gang paa Gang advaret her i Rigsdagen, og det har fra Grundskyldsfolks Side i det hele taget ikke manglet paa Advarsler, men de toneangivende politiske Partier har tilsyneladende været blinde og døve over for enhver Advarsel. Derfor maatte den naturlige Forbindelse mellem Aarsag og Virkning føre til dette Resultat.

Rigsdagen har tolereret dette kapitalistiske Princip. Det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen fremsatte for nogle Dage siden under Finanslovbehandlingen et Par Bemærkninger over for Partiet Venstre, hvori det ærede Medlem fremhævede, at Partiet Venstre havde tolereret Kapitalismens Princip, og; sagde det ærede Medlem, deri ligger Faren for Landbrugserhvervet, ikke i det socialdemokratiske Princip. Jeg synes, det er en frimodig Paastand efter det, der er sket her i Rigsdagen i de sidste 3—4 Aar, hvor den socialdemokratisk-radikale Regering Gang paa Gang ikke alene har tolereret Kapitalismens Princip, men har fremsat Forslag — snart har det været i Samarbejde med Det konservative Folkeparti, snart i Samarbejde med Partiet Venstre, men hver Gang har Regeringspartierne været den førende Kraft —, hvorved Kapitalismens Princip stadig er blevet udvidet gennem Toldlove, Valutakontor, Varefordyrelse og nye